

Medzinárodná vedecká konferencia: 15 rokov v Európskej únii: aktuálne otázky a súčasné výzvy

Pri príležitosti 15. výročia vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie Ústav medzinárodného práva a európskeho práva Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach zorganizoval v dňoch **16. a 17. mája 2019** medzinárodnú vedeckú konferenciu. Jej cieľom bolo nadviazať na predchádzajúce konferencie z rokov 2009 (s názvom *Komunitárne právo na Slovensku – päť rokov „po“*) a 2014 (s názvom *10 rokov v EÚ: Vzťahy, otázky, problémy*) a poskytnúť tak účastníkom konferencie priestor pre výmenu názorov a hodnotení uplynulých pätnástich rokov s ohľadom na členstvo Slovenskej republiky, ako aj iných štátov, ktoré sa v rámci doposiaľ najrozsiahlejšieho rozšírenia členskej základne Európskej únie v roku 2004 stali jej členom. Konferencia rovnako ponúkala priestor na vyhodnotenie aktuálnej situácie v rámci Európskej únie, a to najmä so zreteľom na výzvy, pred ktorými v súčasnosti stojí nielen Európska únia ako celok, ale aj jej jednotlivé členské štáty.

Konferencia prebiehala v priestoroch veľkej zasadacej miestnosti historickej budovy rektorátu Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Rokovanie bolo rozdelené na bloky spravidla troch príspevkov, za ktorými nasledoval priestor na diskusiu, ktorý bol aj plne využitý.

Nad medzinárodnou konferenciou prevzal záštitu **prezident Slovenskej republiky Andrej Kiska**, ktorý vo svojom videoprihovore privítal účastníkov vedeckej konferencie, podčiarkol, že Európska únia je pre Slovensko životným a hodnotovým priestorom, ktorý nemá alternatívu. Vstup do tohto spoločenstva nezávislých a suverénnych štátov označil za historicky najvýznamnejší medzinárodný úspech krajiny. Konštatoval, že obyvatelia Slovenska s odstupom času a v drivejšej väčšine vnímajú Európsku úniu ako záruku ďalšieho slobodného, demokratického a ekonomicky úspešného rozvoja. Uviedol, že Európska únia určite žije aj ťažkosťami, ale nemožno povedať, že by bola v kríze – potrebujeme však reformy, nové

prístupy, vyššiu efektivitu, viac solidarity, spolupatričnosti. Preto považoval toto vedecké stretnutie za užitočné a zaželel mu veľa múdrych odpovedí a diskusií na aktuálne otázky a súčasné výzvy európskej integrácie prostredníctvom práva.

Účastníkov konferencie privítal aj **prof. JUDr. Ján Klučka, CSc.**, ktorý konferenciu aj oficiálne otvoril svojím úvodným slovom.

Prvou vystupujúcou bola **doc. et. doc. JUDr. Naděžda Šišková, Ph.D.**, z Katedry medzinárodného a európskeho práva Právnickej fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, ktorá sa venovala reflexii na posledný vývoj vo vybraných nových členských štátoch Európskej únie s ohľadom na európsky úniový koncept právneho štátu a na právne nástroje na jeho presadzovanie. Po nej vystúpila **JUDr. Zuzana Vikarská, MJur, MPhil, Ph.D.**, z Katedry ústavného práva a politológie Právnickej fakulty Masarykovej univerzity v Brne, ktorá sa zamerala na kritické preskúmanie dôvodov, pre ktoré sa Slovenskej republike, napriek viacerým pokusom, dosiaľ stále nepodarilo obsadiť prázdne kreslo na Všeobecnom súde.

Po krátkej prestávke pokračoval v konferencii svojím príspevkom **doc. JUDr. Václav Stehlík, LL. M., Ph.D.**, z Katedry medzinárodného a európskeho práva Právnickej fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, ktorý skúmal dialóg medzi českými súdmi a Súdny dvorom Európskej únie a uviedol tak pohľad na doterajší vývoj, resp. stav, ako aj načrtol perspektívu ďalšieho vývoja. Štvrtou účastníčkou bola **doc. JUDr. Katarína Chovancová, Ph.D., LL.M., MCIArb**, z Ústavu štátu a práva Slovenskej akadémie vied, ktorá predstavila rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie v prípade Achmea a venovala sa jeho dôsledkom v kontexte reformy ISDS. So svojou prezentáciou nasledoval **doc. JUDr. Radomír Jakab, Ph.D.**, z Katedry ústavného práva a správneho práva Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, a to príspevkom o transteritoriálnom účinku rozhodnutí orgánov verejnej správy ako výsledku vplyvu práva Európskej únie.

Po obede sa konferencia plynule posunula do druhej polovice prvého rokovacieho dňa, a to príspevkom **JUDr. Ondreja Hamuľáka, Ph.D.**, z Katedry medzinárodného a európskeho práva Právnickej fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, ktorý sa venoval problematike Charty základných práv EÚ vo vzťahu k Ústavnému súdu Českej republiky. Príspevok **JUDr. Kamila Baraníka, Ph.D., LL.M.**, z Katedry ústavného práva Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave sa zameral na ústavnú identitu Slovenska v Európskej únii.

Mgr. et Bc. Ilona Kostadinovová z Právnickej fakulty univerzity Karlovej v Prahe sa venovala čiastočnému dôchodku ako zložke starobného dôchodku v Európskej únii. Prvý deň konferencie uzavrel príspevkom **Mgr. Adrián Lukáčik** z Ústavu teórie práva Gustáva Radbrucha Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, ktorý uvažoval nad základnými právami z pohľadu a v kontexte vzájomnej dôvery.

Vo večerných hodinách prvého dňa konferencia pokračovala v neformálnom duchu v rámci spoločenského programu – posedenia – v starom meste Košíc, kde mali účastníci možnosť jednak pokračovať v diskusii, ale aj celkovo nadviazať či ďalej prehĺbiť osobné vzťahy, ktoré budú viesť, ako veríme, k ešte väčšiemu prepojeniu a zintenzívneniu spolupráce v rámci českej a slovenskej právnej vedy.

Na druhý deň konferencia pokračovala vývojom ratio personae v rámci voľného pobytu osôb v Európskej únii, ktorému sa venovala **doc. JUDr. PhDr. Lucia Mokrú, Ph.D.**, z Ústavu európskeho práva Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. O ochrane ľudských procesných environmentálnych práv v judikatúre Súdneho dvora Európskej únie vo vzťahu k Slovenskej republike hovoril **doc. JUDr. Juraj Jankuv, Ph.D.**, z Katedry teórie práva a ústavného práva Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave. Za ním v rokovaní konferencie pokračoval **JUDr. Michal Říha** z Katedry európskeho práva Právnickej fakulty Karlovej univerzity v Prahe s poukazom na trazo-pozičnú povinnosť v parlamentnej praxi Českej republiky.

Nasledoval príspevok, ktorý za oboch autorov predstavil **JUDr. Tomáš Martaus** z Katedry bezpečnosti a obrany Akadémie ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika zameraný na problematiku Slovenskej republiky a jej spolupráce s Európskou úniou a na problematiku extrémizmu, a to cez vzájomnú komparáciu základných strategických dokumentov Slovenskej republiky, a sice Bezpečnostnej stratégie Slovenskej republiky z roku 2005 a návrhu Bezpečnostnej stratégie z roku 2017. Mimoprávnym spostením konferencie bolo vystúpenie **Mgr. Jozefa Jenčíka** z Katedry teórie práva a sociálnych vied Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave o novej európskej renesancii, ku ktorej vyzval francúzsky prezident Macron. V rokovaní konferencie sa pokračovalo aktuálnymi problémami a výzvami práva Európskej únie v konaní o súlade právnych predpisov pred Ústavným súdom Slovenskej republiky, ktorý vypracoval **JUDr. Radoslav Benko, PhD., LL.M.**, z Ústavu medzinárodného práva a európskeho práva Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. V dopoludňajšej časti konferencie ešte zaznel príspevok spoluautoriek, ktorý prezentovala **JUDr. Dominka Šajtyová, MBA**, z Katedry obchodného práva a hospodárskeho práva Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach o audiovizuálnych mediálnych službách vo svetle vývoja digitálneho trhu.

Poobednú časť konferencie otvorila **doc. JUDr. Martina Jánošíková, Ph.D.**, z Ústavu medzinárodného práva a európskeho práva Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, ktorá sa vo svojom príspevku zaoberala kladením prejudiciálnych otázok zo strany slovenských súdov. Cezhraničným kolektívnym žalobám v rámci Európskej únie sa

venovala **Mgr. Lubica Gregová Širiová, PhD.**, z Ústavu medzinárodného práva a európskeho práva Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. So svojimi zisteniami sa napokon podelila aj **JUDr. Anna Kseňáková**, externá doktorandka na Právnickej fakulte Univerzity Pavla Jozefa Šafárika, a to v otázke vzťahu Európskej únie a ľudských práv.

Posledný blok konferencie patril doktorandom Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika, a sice **Mgr. Ivane Kurákovvej** z Ústavu teórie práva Gustava Radbrucha s problematikou účelových manželstiev v kontexte zneužívania pobytového režimu v Európskej únii, a **JUDr. Dávidovi Pandymu** z Katedry dejín štátu a práva, ktorý svojim príspevkom o kriminalite mladistvých na Slovensku zavŕšil rokovanie konferencie.

Konferenciu uzavrel v mene Ústavu medzinárodného práva a európskeho práva Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach **prof. JUDr. Ján Klučka, CSc.**, s poďakovaním účastníkom za prednesené príspevky, ako aj organizátorom konferencie za jej dobre zvládnutý priebeh. V rámci záverečného slova zhodnotil jej priebeh a konštatoval, že konferencia naplnila cieľ a vytvorila priestor na prezentáciu poznatkov a postrehov k aktuálnym otázkam a výzvam spojeným s členstvom Slovenskej republiky v Európskej únii. Toto konštatovanie bolo podčiarknuté aj skutočne plodnou diskusiou, ktorá bohato naplnila oficiálne vymedzený diskusný čas a pokračovala v neformálnom duchu aj po jeho skončení.

Výstupom z konferencie bude recenzovaný zborník vedeckých prác v tlačenej forme, v ktorom sa bude možné oboznámiť s obsahom jednotlivých prezentovaných príspevkov.

Lukáš M a r e ě k*

* Mgr. Lukáš Mareček, Ústav medzinárodného práva a európskeho práva, Právnická fakulta Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach.